SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 58. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 26, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 26-го БЕРЕЗНЯ 1994. Ч. 58. РІК CI.

Л. КРАВЧУК ДАВ ІНТЕРВ'Ю ТЕЛЕВІЗІЇ „ОСТАНКІНО”

Київ (УНІАР). — Тут 20-го березня, в інтерв'ю для телевізійної компанії СНД „Останкіно” Президент України Леонід Кравчук прокоментував українсько-російські взаємини, ситуацію у Криму та висловив свої прогнози щодо виборів нового українського парляменту.

Президент України підкреслив, що виступав і виступає за добросусідські і партнерські відносини з Росією. „Але, якщо хтось буде диктатором, а хтось — підлеглим, то проблеми будуть”, — додав Л. Кравчук.

Торкнувшись виборів до Верховної Ради України Л. Кравчук сказав, що хоче щоб парлямент був обраний і щоб до нього прийшли політики, котрі спроможні вирішувати внутрішні та зовнішні питання. Однак Президент не виключає можливости виникнення парляментської кризи та утворення вакууму влади в тому разі, якщо за два-три тури не буде обрано хоча б 300 депутатів і нова Верховна Рада не зможе розпочати працю. Така ситуація, на думку Президента, вимагатиме надзвичайних рішень з боку виконовчої влади.

Щодо можливого конфлікту у Криму з огляду на наміри Юрія Мєшкова провести опитування місцевого населення, Л. Кравчук сказав, що під час зустрічі з ним Ю. Мєшков не торкався політичних питань, а заявив, що для нього головне, це — економічна програма. Уряд України підготував бюджет, максимально сприятливий для Криму.

Настав час для Ю. Мєшкова рішитися чи братися за економічні питання, чи підігрівати політичні проблеми. „Зрозуміло, — сказав Л. Кравчук, — що більшість населення Криму виступає за подвійне громадянство та державний статус російської мови. Але це — компетенція всеукраїнського референдуму, а не кримського”. Україна, Росія і ЗСА мають зважувати на міжнародні принципи, на засади Гельсінкського процесу, який дуже болісно реаґує на всі проблеми, що пов'язані з територією, кордонами тощо. „Я не міг не скасувати ті пункти указу президента Криму, які суперечать нашій конституції і законам. Ми створили всі умови для того, щоб Крим працював і вирішував свої економічні проблеми”, — сказав Президент України і запевнив, що опитування у Криму не матиме жодної юридичної ваги.

УКРАЇНСЬКА БАНКНОТНА ФАБРИКА ВЖЕ ДРУКУЄ ГРИВНІ

Київ (УНІАР). — У столиці України відкрито Українську банкнотну фабрику. У церемонії відкриття взяли участь Президент України Леонід Кравчук, виконуючий обов'язки прем'єр-міністера України Юхим Звягільський, голова Національного Банку Віктор Ющенко, керівники міністерств і аґенцій.

„Та держава, яка має свої гроші, свою валюту, це є держава незалежна і держава суверенна”, — зазначив у своєму виступі на відкритті Президент Кравчук.

Проєктування комплексу здійснили українські спеціялісти з 36 будівельномонтажних організацій. Уживаючи швайцарську технологію, фабрика друкуватиме українські гривні, що матимуть 20 систем захисту. На фабриці не плянують випускати купоно-карбованців чи цінних паперів.

У вівторок, 22-го березня, Українська банкнотна фабрика випустила першу партію української валюти — гривні.

УКРАЇНА ПІДПИСАЛА УГОДУ З ЕВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

Брюссель (УНІАР). — Тут у середу, 23-го березня парафовано угоду про партнерство і співпрацю між Україною та Европейським союзом.

З українського боку документ підписав міністер закордонних справ Анатолій Зленко, від Европейського союзу заступники голови Европейської комісії з питань зовнішньої економіки Леон Бріттен та Ганс ван дер Брук. Україна є першою з країн СНД, що підписала таку угоду. Підготова до підписання документу тривала протягом року і включала чотири етапи переговорів та низку міжнародних консультацій.

Угода закладає підвалини для рівноправного і взаємовигідного політичного, економічного та гуманітарного партнерства між Україною та Европейським союзом. Згідно з угодою, Україні ґарантована політична підтримка та економічна допомога країн—членів Европейського союзу.

За словами представників урядової делеґації України, угода — це перший крок до здійснення положень Римської угоди про можливість входу будь-якої европейської держави до Европейського союзу. У документі сказано, що Европейський союз поважає територіяльну цілісність і суверенітет України як незалежної держави. Віднині їй буде надано сприяння у вільній торгівлі і створенні спільних підприємств з 12-ма країнами, які входять до Европейського союзу.

Україна може виробляти власне ядерне паливо

Київ (УНІАР). — Голова Державного комітету України для справ використовування ядерної енергії Михайло Уманець провів коротку пресову конференцію. Він проаналізував працю атомної енерґетики в осінньо-зимовий період 1993—94 років, та з'ясував перспективи розвитку і основні проблеми.

Минулого року атомні електростанції України виробили у цілому понад 75 млрд. квт/годин електроенерґії, що було більше як плянувалося. У січні та лютому 1994 року видано відповідно 7.5 і трохи більше 6 млрд. квт/годин електроенерґії, що також перевищує показники плянового завдання. Це становить 40 відсотків від загального виробу електроенергії в Україні.

Серед проблем, найголовнішою Михайло Уманець назвав освоєння виробництва власного ядерного палива, яке досі привозять з Росії. У такому варіянті вартість палива у собівартості електроенерґії становить 64 відсотки. Домашнє паливо, за словами голови комітету, цей показник зменшить удвічі. Для цього в Україні є всі передумови: Україна має уранові руди та існують багаті поклади цирконію.

Львів стоїть на сторожі своєї незалежности

Ню Йорк. — Місто Львів в Україні, що налічує 800, 000 мешканців, на протязі 80 років зміняло свою назву. Під пануванням Габсбурґів воно називалося „Лємберґ”, після Першої світової війни, коли належало до Польщі, переназвали його на „Львув”, а коли у 1939 році окупувала це місто Червона „доблесна” армія переіначено його з-російська на Львов, а в 1991 році, з наближенням до нього незалежности, знову його переназвано на Львів. Для мешканців цього міста — ця здавалося б невелика зміна — творить стомилевий крок у напрямі відбудови української держави, — інформує кореспондентка журналу „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт” Вікторія Повп.

Після трьох важких років незалежности іхньої держави мешканці західніх земель України, включно зі Львовом, витривало і непохитно стоять на становищі незалежности. Якраз на цих землях ще за Австро-Угорщини народився націоналістичний рух. До 1949 року українські націоналісти боролися проти комунізму. І в цьому саме різко відрізняється захід України від решти країни. Новий опит вказує, що 62 відс. мешканців східніх земель України, особливо на землях, що їх в більшості замешкують росіяни, як на сході цієї країни чи на Криму, стремлять до возз'єднання з Росією, коли ж у Львові і на західніх землях України тільки 17 відс. заявилися за з'єднанням з Росією. Страйки і неспокій в Україні, де робітники, зокрема у промисловій, ділянці є слабо платні, пособляють встряванню Росії, яка властиво ніколи вповні не приймала цього факту, що Україна — незалежна.

Та навіть у Львові, — пише В. Повп сьогодні панує апатія, що може до-

(Закінчення на стор. 4)

Контролери УНС закінчили перевірку

У днях від 18-го до 23-го березня Головна Контрольна Комісія УНСоюзу перевела річну передконвенційну перевірку всіх відділів УНС та його діяльности. Свій звіт Контрольна Комісія предложить делеґатам 33-ої Конвенції, яка відбудеться на початку травня цього року в Піттсбурґу, Па. На фото вгорі члени комісії (сидять, зліва) — Анатолій Дорошенко, Василь Пастушок і Василь Дідюк; стоять (зліва): Тарас Шмаґала і Степан Гавриш.

Президент Б. Клінтон проголосив голодівку

Вашінгтон. — Як заявив у середу, 23-го березня, кореспондентові аґентства Ассошіейтед Пресс член Палати Репрезентантів, демократ з Огайо Тоні Голл, президент Билл Клінтон і ще 15 конґресменів мають намір на якийсь час відмовитися від їжі, щоб у такий спосіб звернути увагу громадськости на тих американців, котрим доводиться голодувати щодня. Т. Голл інформує, що президент запропонував конґресменам постити під час зустрічі з ними в Овальній кімнаті Білого Дому, сказавши: „Слухайте, ми сьогодні ще не обідали, тож давайте утримаємося від їжі до кінця дня”.

Асистент Т. Голла повідомив, що ще раніше його шеф у спеціяльному листі закликав президента Б. Клінтона приєднатися до триденної голодівки групи законодавців. Вони організували цю акцію, щоб нагадати Конґресові і Урядові, що багато американців недоїдають. Деякі конґресмени твердо витримали всі 72 години, а в деяких волі не їсти вистачило тільки на одну добу. „Цим постом ми нагадали самі собі, що в американському суспільстві існує така проблема”, — сказав ще один учасник голодівки, нюйоркський конґресмен-республіканець Бенджамін Ґіллмен.

В АМЕРИЦІ

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ вперше виступили з пропозицією збільшити кількість членів Ради безпеки ООН з 15 до 20. Згідно з американською пропозицією, до п'яти постійних членів Ради повинні ввійти Німеччина і Японія. Не уточнено, однак, чи матимуть вони право вето.

НЕДАВНІЙ АРЕШТ співробітника Сі-Ай-Ей Олдріча Еймса, який виявився аґентом Москви, викликав великий скандал в цій розвідувальній установі ЗСА і підняв бурю громадського незадоволення. Резонансом цієї бурі стало неґативне відношення до інших аґентів чужинецьких держав, засуджених за шпигунство у З'єднаних Стейтах. Зокрема мова йде про колишнього співробітника військово-морської розвідки Джонатана Полларда, який у 1987 році був засуджений до довічного ув'язнення за шпигунство на користь Ізраїля. Останнім часом уряд Ізраїля і великі жидівські громадські організації у ЗСА вели кампанію за помилування Дж. Полларда президентом Б. Клінтоном. Однак проти цього виступили всі державні установи, які забезпечують крайову безпеку, і Департамент юстиції. У середу, 24-го березня, президент Клінтон відкинув прохання на помилування.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ 408 голосами проти 15 закликала лідерів демократів і республіканців призначити взаємовигідну дату переслухань у справі „вайтвотерґейту” в Конґресі, а вашінґтонське велике жюрі вислухало зізнання заступника секретаря Департаменту фінансів Роджера Олтмана. В листі, надісланому в сенатську Банкову комісію 24-го лютого, Р. Олтман визнав, що раніше зустрічався і розмовляв зі співробітниками Білого Дому, обговорюючи з ними хід розслідування причин банкрутства банку „Медісон”. В листі 21-го березня він уточнив, що розмовляв на ці теми з начальником канцелярії Білого Дому Томасом МекЛарті і його заступником Гаролдом Ікесом, а також з колишнім головою юридичної служби Президента Бернардом Нассбавмом. Р Олтман відмовився коментувати свій виступ перед великим жюрі, але в інтерв'ю зауважив, що його розмови з представниками Президента були незначними.

СПІКЕР ТОМАС ФОЛІ, найбільш високопоставлений демократ у Палаті Репрезентантів, і лідер республіканців у цій Палаті Роберт Майкл зустрілися у вівторок, 22-го березня, за закритими дверима, а потім скликали пресову конференцію, на якій повідомили про рішення провести переслухання у справі „вайтвотерґейту”. Про те, що демократи готові погодитися з республіканцями в цій справі, йшли розмови в останні дні, але лише у вівторок Т. Фолі і Р. Майкл підтвердили це. Вони підкреслили, що переслухання у Палаті Репрезентантів не є перешкодою для незалежного прокуратора Роберта Фіска, який веде розслідування „вайтвотерґейту”. Р. Майкл обіцяв, що Палата Репрезентантів не допустить, щоб переслухання „перетворилися у щось, подібне до цирку” і акцентував увагу учасників пресової конференції на тому, що законодавці „зобов'язані самостійно розслідувати” фінансові справи Билла Клінтона, коли він був губернатором Аркенсо.

ПОПУЛЯРНІСТЬ Б. КЛІНТОНА ПАДАЄ

Вашінгтон. — Популярність президента Билла Клінтона досягнула найнижчого за останні сім місяців показника, про що свідчать результати останніх опитувань громадської думки.

Дослідження, проведене газетою „Вашінгтон Пост” і телевізійною компанією Ей-Бі-Сі, показують, що працю Б. Клінтона схвалюють нині лише 47 відсотків американців — на 11 відсотків менше, ніж в лютому. За цей же час відсоток американців, які оцінюють діяльність неґативно, збільшився на 7 відсотків — з 38 до 45.

Приблизно такі ж результати дало опитування, проведене соціологічною фірмою „Паблик опініон стратеджіс”, яка працює переважно для Республіканської партії: працю Клінтона свалюють 45 відсотків (на 10 відс. менше, ніж у лютому) і 35 відс. вважають її незадовільною.

„Рішення Президента обвинувачувати в теперішньому скандалі всіх, лише не себе, явно помилкове”, — вважає Билл МекІнтерф, який проводив опитування.

Однак асистенти Президента продовжують обвинувачувати у „вайтвотерґейтському скандалі” пресу, „Засоби масової інформації з'їхали з глузду, роздуваючи цю справу”, — сказав в інтерв'ю кореспондентові газети „Вашінґтон Пост” Джеймс Карвілл. Але, вважає він, „Президент демонструє чудовий спротив”.

У четвер увечорі, 24-го березня, Б. Клінтон „демонстрував спротив” перед телевізійними камерами на пресовій конференції, яку декілька телевізійних компаній передавали по всій країні. Клінтон рідко виступає на пресових конференціях увечорі, коли авдиторія телевізійних глядачів найбільша. На цей раз він змінив своє правило у зв'язку зі скандалом, що набирає все більшого розголосу, бо хотів оправдатися. На вступі Президент зробив ставку на „досягнення” — обговорення у Конґресі закону про боротьбу зі злочинністю і реформи системи охорони здоров'я. А вже потім відповідав на запитання журналістів, які майже всеціло відносилися до „вайтвотерґейту”. Він признався, що втратив на 22, 500 дол. менше, як подав раніше, бо тепер, читаючи готову до публікації автобіографію своєї покійної мами, знайшов згадку про цю суму, яка пішла на закуп відпочинкової хатки для мами.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ Південної Кореї Кім Ен Сам напередодні своїх відвідин Токіо і Пекіну закликав, у зв'язку з черговим загостренням міжкорейських стосунків, „докласти усіх зусиль для запевнення безпеки народу”. На сніданку з членами кабінету міністрів у повному його складі президент висловив жаль з приводу припинення діялогу з Північною Кореєю. „Ми й надалі залишаємо відчиненими двері для переговорів, однак зробимо все необхідне для захисту нашої країни, в тісному співробітництві зі З'єднаними Стейтами, Японією і Китаєм”, — підкреслив Кім Ен Сам. Коментуючи недавнє остаточне рішення розмістити на військових базах ЗСА в Південній Кореї американські ракетно-зенітні комплекси, президент сказав, що вони „будуть більш досконалими, ніж ті, що використовувалися під час війни в Перській затоці”.

В МІНСЬКУ, столиці Білорусі, розпочалися переговори міністра оборони республіки Павла Козловського зі секретарем оборони З'єднаних Стейтів Віліямом Перрі. Одна з тем, що їх обговорюють сторони — американська допомога для Білорусі у розв'язанні проблем конверсії. Очікується, що В. Перрі оприлюднить білорусько-американські програми конверсій, для яких у вислідi проведеного в ЗСА конкурсу відібрано фірми, технологія котрих є наближена до білоруської.

ПРЕЗИДЕНТ РУМУНІЇ Йон Ілієску відкинув як „чисту вигадку” запевнення засобів масової інформації, що причиною резиґнації на минулому тижні секретаря Вищої ради оборони Марина Панчі і керівника контррозвідки Ґеорґе Діяконеску було їх викриття як французьких шпигунів. Праворадикальна опозиція в румунському парляменті стверджує, що на західні розвідки працює понад 20 державних урядовців.

В НІМЕЦЬКОМУ МІСТІ Ессені поліція заарештувала групу ливанців, які здійснювали різні антисемітські акції, зокрема опоганювали місцеві синагоги. Спочатку існувала версія, що до цього причетні молоді німецькі неонацисти, так звані „голені голови”, однак поліції вдалося врешті знайти справжніх винуватців. Як заявив представник слідства, ливанці засвідчили, що двічі пробували спалити найстарішу ессенську синагогу, щоб відімстити за недавнє вбивство мусулман в гебронській мечеті в Ізраїлі.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Ассошіейтед Пресс повідомило, що президент ЗСА Билл Клінтон анулював заборону на продаж зброї шістьом колишнім комуністичним країнам — Литві, Латвії, Естонії, Албанії, Болгарії і Румунії. Існуюча раніше заборона була частиною політики ЗСА, спрямованої на те, щоб американська військова техніка не попадала в руки Совєтського Союзу. Як заявив представник американської Адміністрації, рішення Президента допоможе зміцненню програми НАТО „Партнерство для миру”.

АРКЕНСОСЬКИЙ БАНКІР і промисловець Джеймс МекДуґал опинився в центрі „вайтвотерґейтського скандалу”. Він був власником збанкрутованої щадниці „Медісон” і партнером подружжя Клінтонів у компанії „Вайтвотер”, яка без успіху торгувала земельними ділянками. В даний час Дж. МекДуґала подозрівають у незаконних фінансових операціях, з допомогою яких Билл Клінтон міг вести передвиборчу боротьбу за пост губернатора Аркенсо. Цими днями МекДуґал заявив, що наступного тижня він має намір зареєструватися як кандидат Демократичної партії від 4-ої виборчої округи в Палату Репрезентантів. Тепер це місце займає республіканець Джей Дікі. Дж. МекДуґал стане третім кандидатом-демократом, який претендує на місце конгресмена-республіканця.

УОКЦЕНТР У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДЗНАЧИВ 100-РІЧЧЯ УНС

Інж. Б. Захарчук передає грамоту головному предсідникові УНС У. Дячук.

Філядельфія (О. К.) — Завжди активний Український Освітньо-Культурний Центр у Філядельфії влаштовує поруч різних інших імпрез також щорічний традицій бенкет із учасниками — представниками української громади, які вже довгими роками уважають УОКЦентр справжнім осередком українського життя в цьому місті.

Тим разом 14-ий вже зчерги традиційний бенкет був получений із врученням ювілейної грамоти признання головному предсідникові Українського Народного Союзу Уляні Дячук з приводу відзначення 100-річчя цієї широковідомої із своєї діяльности установи, яка від початку поставила собі за ціль допомогу українським іміґрантам так матеріяльну, як і духову. До того в значній мірі причинився щоденник „Свобода”, що саме також святкує своє 100-річчя, „Український Тижневик”, журнал „Веселка” та інші видання УНСоюзу.

Традиційний бенкет, в якому взяло участь 30 представників українських організацій Філядельфії, в тому представників п'ятьох Відділів УНС у Філядельфії зібрав понад 120 осіб, що провели вечір у дружній товариській атмосфері.

Бенкетом вміло провадив д-р Ігор Кунаш, а відкрив його голова Ради Директорів УОКЦентру інж. Борис Захарчук. Молитву провів о. Роман Паньків, парох церкви св. Миколая у Філядельфії.

Мистецька програма складалася із музичної, що її майстерно виконав челіст Володимир Пантелеєв, член Квартету ім. Леонтовича, при акомпаньяменті своєї дружини.

Щирі сальви сміху та признання викликала майстерна інтерпретація поезій Богдана Нижанківського, а особливо гуморесок безсмертного Гриця Зазулі — Ека, що її виконав мистець зі Львова Любарт Ліщинський. Коротке введення у призабуту вже творчість львівського поета Б. Нижанківського-Дуфти і мистця, незабутнього гумориста, редактора „Лиса Микити” Едварда Козака, як своїх давніх друзів, зробила О. Кузьмович.

Як було і подумане, вручення ювілейної грамоти признання У. Дячук стало кульмінаційною точкою бенкету. Вручення перевів інж. Б. Захарчук, зазначуючи, що серед усіх дотепепрішніх відзначувань Українців Року, що мало місце на подібних річних бенкетах, відзначення УНС нале-

(Закінчення на стор. 4)

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні:
(202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send adress changes to:
"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мариво нової корейської війни?

Трагічною помилкою президента Ф. Д. Рузвелта на Ялтинській і Потсдамській конференціях у 1945 році була його згода на проєкт Сталіна — поділити різні держави на демократичну і комуністичну частини. До таких штучно поділених країн належала й Корея на Далекому Сході. Сталін арґументував свій проєкт цим, що це справедливий компроміс двох ідеологій, який дозволяє їм мирно співіснувати, насправді це був плян на поярмлювання комунізмом кожної такої поділеної країни, бо вможливлював комуністичній частині леґально до зубів збро-їтися і поярмлювати мілітарно слабшу демократичну половину несподіваною збройною аґресією. Так і зробила комуністична Північна Корея, яка у 1950 році напала на демократичну Південну Корею.

Тодішній американський президент Геррі Труман поспішив із збройною допомогою Південній Кореї під командуванням геніяльного стратега, генерала Даґлеса МекАртура. І хоч північнокорейську аґресію підтримав комуністичний Китай — МекАртур був би ту війну виграв, як би Труман не відкликав його з Кореї — ображений, що МекАртур критикував його, Трумана, за нерозумні накази з Білого Дому. Війна продовжилася до 1953 року, коштом 68,000 убитих американців, коли новим президентом став витязь Другої світової війни генерал Двайт Д. Айзенгавер. Той, ще перед своїм заприсяженням, полетів був на корейський воєнний терен і загрозив Китаєві, що скине атомову бомбу на центри китайського промислу у Манджурії, якщо Китай і його сателіт Північна Корея не припинить воєнних дій. Після кількамісячних переговорів підписано у Панмунджомі перемир'я з встановленням демілітаризованої смуги між двома частинами поділеної Кореї вздовж 38-ої паралелі і такий стан триває по нинішній день. Америка тримає в Південній Кореї, яких 36,000 своїх вояків, — всі спроби мирного з'єднання Кореї скінчилися невдачею, а в останніх тижнях світ заалярмований вістками, що Північна Корея ось-ось здобуде власну атомову зброю.

Коли Північна Корея відмовилася допустити міжнародних фахівців для перевірення ступеня її дослідів над досягненням атомової зброї, Америка вислала до Південної Кореї яких 20 удосконалених протиракетних ракет типу „Патріот" з військовою залогою, але водним шляхом, так, що той транспорт дійде до місця призначення за який місяць. Тим часом йде дипломатичний натиск на Північну Корею, із загрозою, що Об'єднані Нації накладуть на неї економічні санкції і Північна Корея опиниться у політичній та економічній ізоляції. Союзник Північної Кореї, комуністичний Китай критикує американську тактику натиску на Північну Корею, перестерігаючи, що це тільки загострить ситуацію, але державний секретар Воррен Кристофер уважає, що Америка не має іншого способу впливати на уряд Північної Кореї, і Президент Билл Клінтон підтримує його. Лихо у тому, що ті обидва теперішні найвищі достойники Америки не мають досвіду у закордонній політиці, не знають далекосхідніх відносин і психіки тамтешніх народів та не користуються найважливішою річчю, потрібною у поважних кризах: належним авторитетом.

Наприкінці XX сторіччя нема шансів для вибуху будь-якої поважної війни. Вже й Сербія збанкрутувала своєю аґресією проти Боснії, коли мусулмани замирилися з Хорватією та ізолювали Сербію, і російські екстремісти, як Жириновський і Руцкой сильні тільки фразами, бо вирішним чинником стала економіка, а не ідеологія. І тому й китайські комуністи можуть гороїжитися, що мовляв, Китай не признає людських прав західньої демократії, але і Китай і Північна Корея зацукаються перед провокуванням нової корейської війни. Шум, який тепер знявся з приводу ядрових дослідів у Північній Кореї, свідчить тільки, що у світі все ще нема спокою і що великі помилки мстяться сторіччями, як мститься Переяславський договір Хмельницького. Американці прославляють Ф. Д. Рузвелта, бо він був великим соціяльним реформатором, але в закордонній ділянці накоїв страшного лиха.

Микола Бараболяк

СВІТЕЛКО У БОСНІЙСЬКОМУ ТУНЕЛІ?

Виходить, що яку б хто не мав думку про ролю і впливи Америки на формування „нового порядку" у світі після розвалу СССР, за нею таки сила. Представники Европейського Союзу (лорд Овен) та ООН (Штольтенберг) вовтузились сливе два роки, намагаючись погасити боснійську пожежу, а представник державного департаменту ЗСА Редмон нишком-тишком довершив діло, яке врешті може доведе до якогось, коли не тривалого замирення, то хоч припинить безшабашний і безнадійний пролив крови. Таким актом треба уважати договорення між прем'єр-міністром Боснії Сіляйджісом і лідером боснійських хорватів Зубаком, за апробатою уряду Хорватії, про зформування Боснійської Федерації, яка мала б бути сполучена конфедеративними вузлами з Хорватією. Договір підписано у Вашінгтоні 18-го ц. м. Так, убито одним пострілом двох зайців: створено державу, в якій мусулмани і боснійські хорвати мали б продовжувати жити разом, тобто не зліквідовано зовсім Боснії як держави. Залишено цю країну на мапі світу, а приєднавши вузлами, створено державну спільноту, яка з близько семи мільйонами населення має шанси протистоятися загарбницькій Сербії.

Державний устрій тієї нової боснійської Федерації має бути кантональним, на кшталт Швайцарії: боснійські і хорватські кантони із широкими автономними правами; тільки справи оборони, зовнішньої політики і комерції мали б бути під відомством федерального уряду. Ціла ця боснійсько-хорватська федерація мала б увійти у конфедераційне відношення до Хорватії, мала б, отже, бути створена конфедерація з Хорватії і боснійсько-мусулманської федерації. Ясно, що важливіші питання міжнародної політики мають бути вирішувані на поземі конфедерації.

Головна справа — територія федерації. Є нова держава, але де її кордони? Це до вирішення між новою федерацією і Сербією. Питання, яке, мабуть, розглядалось між Кристофером і Козиревом під час їх недавньої стрічі у Владивостоку. Серби контролюють нині біля 70 відс. території колишньої Боснії-Герцеговини. А могло б їм по справедливості припасти усього біля 40 відс. відповідно до відсотку сербського населення перед війною. Скільки тієї окупованої території удасться виторгувати у Караджіца і в Беоґраді для досягнення повного замирення у цьому людському пеклі? Багато залежить від Росії, до якої міри вона потуратиме сербському захватництву й імперіялістичним зазіханням і натисне на сербів. Лідер сербської Боснії мав останньо заявити, що серби вдоволяться якими 56 відс. території, а решту готові для замирення віддати.

На порядку дня стоять, отже, два територіяльні питання: перше: викроєння кантонів між мусулманами і хорватами на окремі самоуправні одиниці; друге, встановлення кордонів між новою федерацією і боснійською Сербією, нібито наразі окремою від Сербії державою. Завдання дуже складне. Візьмімо для прикладу округу міста Мостар, де до останнього часу йшла кривава боротьба між мусулманами і хорватами про контролю цього міста. До війни відношення населення було там таке: по 35 відс. мусулман і хорватів, не цілих 20 відс. сербів, решта інші. Сербів, хорвати і мусулмани, діючи разом, там зліквідували. Але після того почали себе взаємно мордувати, причому згинуло тисячі мусулман, бо хорвати мали більшу силу. Чули певно в радіо, що хорвати знищили там історичний міст над річкою Наретвою, збудований турками у XVI сторіччі. Той міст сепарував частинно хорватів від мусулман. Який там кантон мав би постати після замирення: хорватський чи мусулманський? Говорять, що деякі кантони мали б бути „мішаними", а чи не буде це вогнищем для нових непорозумінь? Це одна заковика.

А друга, ще більш скомплікована справа: встановити кордони зі сербами. Вам певне вбились в уха такі місцевості як Ґоразде, Тузля, Сребреніца, Зепа, Маглай. Це боснійські оази на окупованих сербами територіях. Мабуть, серби погодяться на влучення довкілля цих міст у нову федерацію. Але є ще більш скомпліковані труднощі, а це: серби захопили від Хорватії смугу відому під назвою Країна; населення там у більшості сербське. Погодяться серби повернути цю територію Хорватії? Серби окупували теж північну смугу Хорватії (там жило — як нам відомо — українське населення, яке дуже потерпіло, про що ми читали у нашій пресі). Повернуть серби і цю смугу Хорватії? Проблема в тому, що окупуючи ці землі, серби зробили для себе коридор до західніх частин окупованої ними Боснії. Залишиться при Боснії мусулманська околиця міста Богац, на північно-західньому кордоні Боснії, якій радше б бути з'єдиненою з Хорватією?

Щасти їм Боже з тими замиреннями, але ця справа буде робити „ньюс" ще довгі роки. Цікаве одне: боснійці — це серби мусулманського віровизнання. Культурно їм повинно бути ближче до народу Сходу — сербів, ніж Заходу — католицьких хорватів. А виглядає, що пам'ять на те, що боснійці покинули православ'я і потурчилися, створює глибшу культурну прірву, чим національний фактор. Культурні бар'єри, виходить, глибші чим всякі інші, на віщо недавно звернув увагу проф. С. Гантінґтон з Гарварду, про що ми звітували („Свобода" за 20-те липня м. р.), що різниця культур — основне джерело воєн будучої епохи, і головна причина воєн.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про тінь над нашим культурним життям

Може дехто із читачів буде уважати, що не час писати на таку тему саме в навечір'я виборів, на яких зосереджена ціла енергія, усі наші думки і сподівання, але здається, що саме ці дві проблеми, однак, мають певне получення і розділити їх ніяк не можна.

Бо хоча політика і економіка України стоять тепер в осередку уваги всіх українців та більшість так політиків, як і господарників уважає, що на ці ділянки треба тепер поставити основний наголос і ціле зосередження сил — таки без культури народ не може йти вперед, а вже ніяк станути на рівні інших европейських держав, навіть, коли економічна ситуація, якої ми всі добре свідомі, ніяк не сприяє широкому її розвиткові у всіх видах та ділянках, зокрема науки, літератури, мистецтва, музики театру та інших. Історія вказує на те, що високий рівень культури є однозначний з духовою силою народу, — отже вона так потрібна до зміцнення України, як конечні матеріяльні засоби до життя. З цього здають собі справу деякі із діячів культури, пишуть і говорять про це в Україні, але їх заглушують партійні гасла чи таки просто боротьба за вижиття звичайного громадянина. Голоси українських діячів культури — це сьогодні — голоси у пустині, коли цілий народ в очікуванні, що буде далі та яка доля молодої української держави, а з нею її мешканців.

Це поставлення економіки, технічного розвитку та боротьби за хліб насущний на перше місце, перещепився, однак, на українців діяспори, які у своєму зрозумілому та щирому запалі допомоги Україні на матеріяльному відтинку, пересунули також справу плекання культури на дальший плян. Ба, щобільше допомагають Україні саме на економічному відтинку вважають, що сьогодні — це єдина проблема, яка вимагає усієї уваги, а ... на культуру прийде час, колись пізніше.

Наслідки такого мислення в останніх трьох роках тут серед нас, кинули вже досьогодні поважну тінь на ці ділянки, що ми їх з таким зусиллям старалися втримати на відповідному рівні, а то й піднести. Щораз менше відбувається літературних, наукових чи музичних імпрез, на яких залі були б переповнені, щораз рідше появляються тут друком літературні твори, здається, немов нікому не потрібні в добі політичних виправдань та аналіз, менше зацікавлення новими мистцями та їхніми творами. А в кожній із цих ділянок маємо тепер можливість пізнавати нові таланти з України, як також із нашого поселення — але ... немає людей, щоб ними цікавилися. Пригадаймо лише недавно відкликаний концерт у Філядельфії, із-за невикуплених квитків, пригадаймо залі, в яких була лише горстка громадян старшого віку, які прийшли з обов'язку або призвичаєння. Пригадаймо, як ще декілька років тому в Ню Йорку відбувалися п'ятницеві літературні вечори у Літературно-Мистецькому Клюбі, на яких було завжди кілька десятків учасників. А тут, коли одержима плеканням добрих культурних традицій одна людина старається тепер їх продовжувати — на цілому вечорі у пошану Тараса Шевченка минулого тижня було десять осіб включно із організаторами...

Яка повна байдужість навіть до нашого Кобзаря! І ця байдужість української громади до спроб плекання культури видна тепер на кожному кроці. Один із сучасних наших поетів, що розвинув свій талант на Заході ствердив гірко, що „нас не потребують, ані тут, ані там" і здається, що це відчуває тепер більшість мистців різного напряму, однаково тих з діяспори, як і цих з України.

„А нас багато" — як писала Софія Майданська у своїй статті, тільки, що тінь над нашим культурним життям пошириться і несе небажаний сутінок, який ледве чи може буде легко розвіяти.

О-КА

Юрій Р. Рибак

ЗВУКОКНИГА

Недавно у гурті книголюбів один із присутніх заявив, що він уже не читає книжок, а їх слухає, бо книжки можуть „говорити про себе". Мова тут про „звукокнигу" („Audio book)". Її текст не друкують чорними черенками на білому папері, бо голос оповідача тексту („narrator)" награвають на електромагнітну плівку. І так колишня ідея „слухати" замість „читати" повністю здійснилася. Нині можна звукокнигу купити або позичити, бо вона займає не тільки полички крамниць, книгарень, бібліотек, але теж примістилася вдома, не згадуючи вже автомобіля. Мимохіть насувається питання, чому саме так сталось?.. Тому, що золота доба технології приготовила ґрунт, щоб запевнити ринок збуту і включити звукокнигу в мережу вже існуючої організації.

У ЗСА маємо 120 мільйонів магнітофонів, а 85 мільйонів осіб кожного робочого дня їдуть автомобілем до роботи або вживають його у праці. Ці статистичні дані допомагають зрозуміти, чому саме на ринку ЗСА продається найбільше число звукокниг у світі незважаючи на це, що це не американський винахід. Ще яких десять років тому початок дала Великобританія. Вона і не сподівалася, що цей почин пошириться на Австралію, Мехіко, Японію та західні країни Европи.

Хто ж властиво робить звукокнигу популярною?.. Тут належиться передове місце власникам автомобілів. Пересічний, бо, американський водій робить від 12 до 25,000 миль на рік. Часово, це означає, що він витрачає за кермою від 500 до 1,000 годин, себто від 12 до 25 тижнів робочого часу. Сама ж їзда часто при постійній скорости без затримки стає монотонною. Правда, в авті є радіо, однак радіостанції „заникають" вміру зміни віддалі від них. Буває і так, що людям уже навкучилося слухати програми пересичені комерційними реклямами і раді почути щось „конкретне". Отже зацікавлення звукокнигами вирішують таки самі покупці!.. Хто ж вони такі?.. Це жадібні, освічені читачі, що у своєму виборі шукають за засобами, які доповнювали б конечність і цікавість читання. Вони часто відчувають брак часу, що не дозволяє відкласти все набік і взяти друковану книжку в руки і спокійно присвятитися виключно читанню. При цій нагоді пригадаймо собі час, коли то введення телевізії вважалося „гробом" для радія. Але виявилось, що радіо знайшло своє місце у конструктивному житті людини, бо стало джерелом інформації і розваги, не перериваючи зайняття вдома, у праці чи під час їзди автомобілем. Подібну ролю перейняла звукокнига, яка стала доповненням, а не обмеженням зацікавлення людини. Ось наприклад, люди у Великобританії та на Середньому Сході сприйняли звукокнигу без труду, бо від років звикли до радія Бі-Бі-Сі, яке передає радіомовні спектаклі... Знову ж у Канаді зарисовується сильний напрям у сторону зацікавлення слухачів книжками з балетристики награних на плівку... Від років Конґресова бібліотека у Вашінгтоні записує на пластинках і плівках мовлені тексти книжок, призначених для тих, хто втратив зір... Останньо завдяки британській фірмі EMI любителі літературної клясики можуть набути по доступним цінах звукоплівки, що їх оповідають професійні мистці слова.

Залежно від тексту друкованої книжки звукокнига може розтягатись на довгі години з багатьма касетами. Саме тому виринула конечність скорочувати оригінальний текст. Але це ніщо нове, бо скорочують теж друковані книжки, з чого загально відомим є „Рідерс Дайджест". У практиці прийнято, що коли для звукокниги змінити лише кілька слів ориґінального тексту, то тоді на наліпці запису мусить бути замітка: „скорочення" або „адаптація". Буває, що одна компанія купує право на повну довжину тексту, а інша на скорочення. У висліді на ринку може появитися звукокнига у двох версіях видана двома компаніями.

Щоб повністю вдоволити вибагливих покупців і по

(Закінчення на стор. 3)

Марта Тарнавська

ЗАЦІКАВЛЕННЯ ПРАВОМ УКРАЇНИ

Україна мала своє право ще коли була республікою Совєтського Союзу. Друкувалися регулярно „Відомості Верховної Ради" і „Збірання постанов уряду" видавалися вряди-годи кодекси і збірники законів, виходили юридичні журнали такі як „Радянське право", „Проблеми правознавства" і інші. Останнім часом появилося навіть велике безпрецендентне дев'ятитомне видання на роз'ємних аркушах — „Звід законів Української РСР", що його ціллю було зібрати і вдержувати в повсякчасній актуальності чинне законодавство української республіки. На території З'єднаних Стейтів одна-дві великі юридичні бібліотеки, що збирали колекції совєтського і соціялістичного права, могли навіть похвалитися деякими з цих юридичних матеріялів України. Проте, як правило, ніхто цими матеріялами не цікавився. Бо й навіщо? Адже законодавство, за незначними винятками, було якщо не просто калькою всесоюзного, то було написане за точними директивами всесоюзних „Основ", Верховна Рада не творила, а просто схвалювала приготовлені законопроєкти, а політичні, економічні і соціяльні програми та постанови про їх переведення в життя приходили з Москви. Зрештою, так чи інакше, рішальний голос мала в усьому Комуністична партія.

Коли в серпні 1991 року Україна вийшла на світову арену як незалежна держава, ситуація почала драматично мінятися. І не тільки тому, що Україна стала справжнім підметом міжнародного права, що її визнало понад сто тридцять держав всіх континентів. Але також і то передусім тому, що це появилася нова і велика країна, яка стала на шлях до демократії і ґрунтовної економічної реформи, країна з великою територією, із значними природними багатствами, із 52-ма мільйонами високоосвіченого населення. Західній капіталістичний світ усвідомив собі, що для таких ґрунтовних перетворень Україна потребуватиме значних інвестицій капіталу і що для інвеститорів із Заходу — це унікальна нагода для багатоприбуткових бизнесів. Багатомільйонове і високоосвічене населення України приманювало і як високо кваліфікований робочий потенціял і як багатомільйоновий новий ринок жадібних споживачів.

Раніше англійською мовою в ділянці права виходили (і то дуже рідко!) тільки пропаґандивні брошури, такі як наприклад, праці В. Забігайла про совєтський федералізм, В. Василенка про участь Української ССР у міжнародних організаціях, або В. Собка про профспілки. На Заході, стараннями діяспори, появилося кілька історичних праць: напр., книжки І. Басараба і О. Оглоблина про Переяславський договір, Л. Окіншевича про правні відносини в Гетьманській Україні, С. Горака про договір України з центральними державами 1918 року. Все це, одначе, було або несерйозною пропагандою, або неактуальною, цікавою тільки для спеціялістів, історією. Тепер, одначе, відколи Україна стала самостійною державою, почали появлятися в англомовній пресі, — і то в наукових і практичних правничих виданнях, де раніше про Україну не було й найменшої згадки, — і серйозні наукові дослідження права України, і практичні огляди і коментарі про законодавство, і навіть переклади самих законів і декретів. Україна — вперше в своїй історії — починає бути включувана, як повноправна юрисдикція, у порівняльні правничі дослідження, компіляції, огляди і довідники.

Ще влітку 1991 року появилася в престижевому правничому журналі „Yale Journal of International Law" стаття Меттю Палмера про приватизацію в Україні, а в „Brookings Papers on Economic Activity" стаття Віллíама Гоґана про економічну реформу в Україні. Українська преса вже звернула увагу на дискусію про ядерну зброю України, що її помістив влітку 1993 року один з найповажніших журналів політичної опінії Америки — „Foreign Affairs": авторами статтей у цій дискусії були Джан Миршаймер і Стівен Міллер, авторами відгуків поміщених в наступному номері були Юрій Костенко, В. Василенко, Сергій Пірожков та Віллям Кінкейд. Журнал „Boston College Environmental Affairs Law Review" (ч. 3 за 1992 рік) помістив доповіді Юрія Щербака, Юрія Шемшученка та Олега Колбасова про Чорнобиль і охорону довкілля в Україні, що були первісно читані на міжнародній конференції присвяченій справам довкілля у Беляджіо, в Італії. Справам охорони довкілля присвячена також стаття Памелі Бікфорд Сак надрукована у „UCLA Journal of Environmental Law and Policy" (2 за 1993 рік). Журнал „International Financial Law Review", що виходить в Англії, видав у вересні 1992 року спеціяльний додаток присвячений приватизації України. Другий спеціялізований (і надзвичайно коштовний, а через те не надто поширений серед бібліотек, але підтримуваний банкірами і фінансистами) англійський журнал „Butterworths Journal of International Banking and Financial Law" за минулі два роки надрукував вже кілька статтей про Україну, зокрема статті Олега Батюка про іноземні інвестиції і приватизацію (квітень, липень 1992 рік, липень 1993 рік). В червні 1992 року появилася стаття про банкове право України (автори: Бейт Томс і Олівер Кемибелл), що її надрукував „Journal of International Banking Law". Нещодавно в журналі „International Affairs" (число за жовтень 1993 р.) появилася велика праця Джана Моррісона про українсько-російські взаємини від Переяславської угоди дотепер. В кожному числі нового журналу „East European Constitutional Review", що почав виходити навесну 1992 року,

(Закінчення на стор. 3)

У ВИСЛІДІ СПІЛЬНОЇ операції шведської, данської і фінської поліції заарештовано 60 наркоторгівців і конфісковано 24 кілограми героїни, вартість якої складає щонайменше 10 міл. дол. Наркотики надходили на африканські бази з Південно-Східньої Азії, відтак таємно пересилалися через Москву в Гельсінкі, а звідти у Швецію і Данію. В 1993 році цим шляхом на північ Европи було перепроваджено понад 200 кілограмів наркотиків. У висліді операції вдалося знешкодити конспіративні мешкання злочинного синдикату, однак його керівники втекли.

ЕВРОПЕЙСЬКІ ГАЗЕТИ повідомляють, що практично вся промисловість в Сербії, ще донедавна економічно розвинутій країні, паралізована. Майже зовсім припинилося виробництво харчів. У висліді вкрай низької купівельної спроможности населення (середня місячна платня складає 20 дол.) багато родин голодує. Зі Сербії вже втекло 460,000 осіб. Особливо тяжка ситуація в ділянці охорони здоров'я. Через брак лікарства закриваються пологові пологові будинки, катастрофічно росте дитяча смертність, а смертність від інфекційних захворювань збільшилася за два роки на 115 відсотків.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Повідомляємо прихильників українського незалежного спорту, що на конто Фонду Відродження Спорту в Україні надійшли дальші пожертви, а саме:

Від Реґіонального Українського Олімпійського Комітету у Філядельфії .... **9,500 дол.**

Комітету Допомоги Україні, Сиракюзи, Н. Й. .... **500 дол.**

Разом .... **10,000 дол.**

Ці гроші ми переслали як частинну заплату за закуп обладнання для федерації ґімнастики України через Баварський Гіпотечний Банк в Мюнхені на конто продавця цього обладнання в Нюрнберґу, Німеччина.

Цю пересилку грошей ми перевели згідно із інструкцією міністра України В.П. Борзова.

За Громадський Олімпійський Комітет при Українському Спортовому Клюбі в Ню Йорку

ІВАН СЕРАНТ, голова — **Теодор Щеснюк,** скарбник

Зацікавлення правом України

(Закінчення зі стор. 2)

редакція включає огляд поточного процесу творення нової конституції України.

В бюлетені „SEEL: Survey of East European Law" тепер часто появляються статті про право України, а стислі абстракти українського законодавства появляються регулярно в таких виданнях як: „European Law: Monthly Digest", „International Digest of Health Legislation", „Doing Business in Eastern Europe, Tax Notes International". Щобільше, появилися вже навіть окремі періодичні видання: „Ukrainian Business Digest", що виходить від грудня 1990 року, „Privatization in Ukraine", що є спільним виданням SPURT в Києві і Гарвардського Проєкту Економічної Реформи в Україні і виходить від серпня 1992 року та „Ukrainian Legal and Economic Bulletin" — спільне видання PERU і Американської Торговельної Палати в Україні, що виходить від грудня 1992 року і обіцює стати справжнім щомісячним правничо-економічним журналом. Появилися вже навіть і два окремі видання: невеличка брошура видана в квітні 1992 року Міжнародним валютним фондом і „Handbook of Trade and Business in Ukraine" (1992 рік), що його редактором була Ярослава Зелінська-Джансон, а видавцем Підприємча Рада Америка-Україна" в Чикаґо. Переклади текстів українського законодавства вже можна отримати — за солідною оплатою — від таких комерційних підприємств, як ASET Consultants у Вірджінії або Talon Consulting у Вінніпеґу. Але найбільше перекладених текстів можна знайти, і то зовсім безкоштовно, хоч і з не абияким трудом, у рапортах видаваних державною Радіонадавчою службою (Foreign Broadcasting Information Service), у виданні, що називається „FBIS Report Central Eurasia". Там також можна знайти велику кількість статтей на різноманітні правничі теми, що їх вибирають і перекладають з газет друкованих в Україні.

Правничий і бизнесовий світ Заходу слідкує уважно за розвитком подій в Україні. Законодавчі акти українського парляменту розглядаються з увагою і з критичним коментарем.

Догідний для закордонних інвеститорів правний клімат сприяє ростові зацікавлення і стимулює бажання вносити в Україну великі капіталовкладення. І навпаки: несприятливий клімат, суперечливість законодавства, надмірне податкове обтяження, брак довір'я і певности щодо судочинства — відбирають охоту закордонним інвеститорам і бизнесменам вносити і свою частку в перебудову і розвиток економіки України. Україна сьогодні в центрі уваги, але вона не сама: вона мусить конкурувати з іншими країнами на світовому ринку, зокрема з іншими країнами післякомуністичної Східньої Европи. І увага ця для України швидко минеться, якщо припиняться економічні реформи і демократизаційні процеси. Бо навіщо інвестувати і рискувати великим капіталом в країні, що не сприяє, а то й вороже ставиться до чужоземних інвестицій, коли ці ж інвестиції з меншим риском можна перенести до якоїсь іншої східньоевропейської держави, що приймає закордонних капіталістів з меншим упередженням, а навіть із спеціяльними пільгами й заохотами?

ПАСАЖИРСЬКИЙ ЛІТАК А-310 російської летунської компанії Аерофлот, який летів з Москви у Гонг-Конґ, впав і розбився поблизу міста Междуреченська. Загинули 12 членів залоги і 63 пасажири, серед яких були також 17 китайців, чотири англійці, один індієць і один американець. В минулому році в Росії сталося 11 летунських катастроф, у яких загинула 221 особа.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в четвер 24-го березня 1994 р. відійшла у вічність по довгій і тяжкій недузі наша найдорожча **МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ, СЕСТРА, ТЕТА, КУЗИНКА І СВАХА**

бл.п.

Марія Левицька

з дому Мисюк вдова по покійному д-рові Богданові Левицькому народилася 17-го липня 1914 р. в Делятині, Україна

ПАНАХИДИ відбудуться в суботу 26-го і неділю 27-го березня 1994 р. о год. 5-ій веч. в похоронному заведенні Island Funeral Home 530 Narrows Rd. Staten Island, N.Y.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в понеділок 28-го березня о год. 9:30 ранку в церкві св. Тройці 288 Vanderbuilt Ave., Staten Island, N.Y. а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Баунд Бруку, Н.Дж.

Залишені у глибокому смутку:

дочка — ЛІДА ЛЕВИЦЬКА
син — БОРИС з дружиною ЛЯРИСОЮ
внуки — ІВАН з дружиною ЕВОЮ
— БОГДАН
— УМЯН
— ІЛЬОНА

правнуки — ЗЕНОН
— АЛЕКСАНДЕР
— ЛЕВ
— ЮРІЙ
— СТЕФАН

брат — ІВАН МИСЮК (Україна) з дружиною ВІРОЮ і дітьми ЛЯРИСОЮ І АНДРІЄМ з родиною
братові — КЛІМА І НАТАЛКА ЛЕВИЦЬКІ

сестрінка — ОЛЯ КУЗИШИН з сином

двоюрідний брат — ІВАН МИСЮК з дружиною СТЕФОЮ, дітьми і внуками

сваха — ГАЛИНА ЦІҐАШ з сином ЯРОПОЛКОМ

кузини — ІВАНКА ГЕНТИШ
— БОГДАН САЄВИЧ
— ІРЕНА І ТАРАС ВАНЬЧИЦЬКІ
— СТЕФА САЄВИЧ
— ЯРОСЛАВ СТРУМІНСЬКИЙ з дітьми
— МАРІЯ І РОМАН БОРОВСЬКІ з дітьми і внуками
— РОБЕРТ ВАЩУК
— ХРИСТЯ БАРТАШ
— ЮРКО САЄВИЧ
— ВЛОДКО ВАНЬЧИНЬКИЙ
— ОКСАНА ВАНЬЧИЦЬКА

та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

Звукокнига

(Закінчення зі стор. 2)

змозі дати те, що бажають видавці, випускають рівночасно друковану книжку і її звукову версію. Фахівці більйонової книжкової індустрії очікують безперервного збільшення звукокнигової популярности, усупереч контроверсійним заввагам критики. Є погляд, що головне джерело критики звукокниги випливає не від слухачів-покупців, а від деяких письменників, які твердять, що голос оповідача „перешкоджає голосові автора, себто духові, який проходить крізь друковану сторінку". Тут слід зазначити, що слухати книжку — це зовсім інше переживання, як її читати, тому аж проситься вибрати інший підхід до критичних завваг.

На думку багатьох професійних критиків, звукокнига має „ясну літературну вартість, що нагадує звук літератури"... З власного досвіду знаємо, що коли читаємо без особливої уваги, то виявляємо „нахил до жадібного ковтання слів" з можливістю їхнього перекручування. Буває і так, що поважну книжку читаємо з цією самою нормою і наставленням, що, скажімо, щоденну газету; при читанні обдираємо речення з їхнього значення і стискаємо фрази немов би грали на гармонії. Але, коли слухаємо добре написану прозу, виголошену професійно, з правильним використанням нюансів голосу і контролею скорости вислову, то тоді ця проза активізує наше мислення і формує наше почування, відкриваючи ворота до нашої душевної насолоди...

Подумаймо тільки, коли б так наші люди мали змогу слухати звукокнигу рідною мовою, то, хто знає, може б це вийшло на користь теж авторам і видавцям, бо як кажуть: „Коли є вода, то чому не помити рук"?!.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ООН Бутрос-Ґалі рекомендував Раді безпеки дозволити Туреччині післати свої військові формації до складу миротворних сил ООН в республіках колишньої Юґославії. Раніше Туреччина пропонувала післати своїх 1,000 вояків у Боснію для роз'єднання ворогуючих сил хорватії і мусулманів. Представник Греції заявив, що його країна також надішле свої війська в колишню Юґославію, якщо пропозицію Туреччини буде прийнято.

Зі сумом і співчуттям родині складаємо замість квітів на могилу

св. п. інж. Володимира Шуста

датох на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ у сумі 50 дол.

Світлана й Іларіон ЧОЛҐАНИ

Ділимося сумною вісткою, що 16-го лютого 1994 р. відійшов від нас на 90-му році життя наш дорогий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. мґр

ЗЕНОН ЛЄШНЬОВСЬКИЙ

ПОХОРОН відправлено 18-го лютого з катедри св. Йосафата на цвинтар свв. ап. Петра і Павла в Пармі Огайо.

Залишив у смутку:

дружину — ЛЮБОВ
сина — ОЛЕГА з дружиною
доньку — ІВАНКУ
внуків — МАРКА І
— МИХАЙЛА

та родину в ЗСА, Канаді й Україні.

Дякуємо родині і всім жертводавцям, що в пам'ять покійного зложили пожертви на:

СЛУЖБИ БОЖІ	120 дол.
ДІТЕЙ ЧОРНОБИЛЯ	200 дол.
НА ВИХОВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ в Україні	650 дол.
НА КАТЕДРУ СВ. ЙОСАФАТА	100 дол.
НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ ЙОРКУ	30 дол.
Разом	1,100 дол.

ПОДЯКА

Дня 23-го грудня 1993 року, в наслідок автомобільного випадку та й п'ятитижневих страждань у шпиталі відійшов у Божу Вічність у Баффало, Н. Й.

бл. п. д-р

МИХАЙЛО ЛОЗА

дійсний член НТШ, почесний голова Відділу УККА в Баффало, мовний і літературний редактор журналу „Гуцульщина".

ПАНАХИДИ були відправлені у неділю, 26-го і понеділок 27-го грудня у похоронному заведенні Слівінського.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися у вівторок, 28-го грудня 1993 року в церкві св. Миколая і на цвинтарі Гора Кальварія.

Родина покійного хоче подякувати всім, які у хвилинах їх нього горя прийшли до них із словами розради і потіхи.

У першу чергу дякуємо о. Мар'янові Процикові за відвідини хворого у шпиталі, за відправлення Панахид і похоронних обрядів та за зворушливі слова прощання під час жалібної Служби Божої.

Дякуємо Теодосієві Пришлякові за дякування в часі всіх похоронних відправ та всім тим, які йому в цьому помагали.

Окрема подяка належиться членам родини, товариствам і організаціям за вшанування пам'яти покійного китицями квітів і вінками.

Теж дякуємо всім, хто зложив датки на відправлення заупокійних Служб Божих чи пожертви на різні громадські цілі:

СЛУЖБИ БОЖІ:

Рідна Школа, Попадин Ольга, Іскало Федір, Олексій Світляна і Євген, Юрків Михайло, Луковська Євгенія, Добрикевичі Орися і Микола, Приндота Анна, Петришини Андрій і Марія, Мандзії Михайло і Текля, Гнатові Марія і Михайло, Коман Іван, Паращій Антонія, Коновки Роман і Христина, Миськови Михайло і Данута, Улики Василь, Тереса і Вілям, Осташуки Миюта і Василина, родина Дмитра Ільківського, Ганущак Дмитро, Вергун Марія, Нижники Катерина і Іван.

ЗАУПОКІЙНА ЛІТУРГІЯ — „Григорянка":

Цьолки Адріян і Христина, Шерріс Ліза і Гавид, Ґеннузо Баб і Чарлін, Бартошек Францес, Петті Сем і Дженні, Крапсі Михайло і Кристал, Губка Богдан, Петті Михайло і Роза, Кравфорд Ейлін, Савуляк Ганя, Пілецькі Ліда і Марко, Перера Христина, Закужевські Сузан, Цьолки Орест і Павлина, д-р Сфір Норман, Лоза Уляна, Адоліна Баб і Ґері.

РЕЛІГІЙНЕ ТОВАРИСТВО „СВ. СОФІЯ":

по 100 дол.: Українське Патріярхальне Т-во — Баффало, Душенки Стефан і Софія, Фіґлюси Марія і Одарка; 30 дол.: Остапчуки Петро і Ірена; по 20 дол.: Бережницька Оксана, Дзюби Малина і Корнель; по 15 дол.: Боднарські Зенон і Марія, Троян Марія; по 10 дол.: Морози Катруся і Богдан, Сивенькі Василь і Марія, Стасюки Ліда і Маркіян; Разом 430 дол.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „НАШОГО ЖИТТЯ":

по 50 дол.: Лоза Уляна, Перейма Марта; по 30 дол.: Дорощаки д-р Семен і Ірена, Коссовський Юліян; по 25 дол.: Іскало Марія, Поліщуки Петро і Анна; по 20 дол.: Борачок Ярослава, Салдити Оксана і Михайло, Перейма Ореста, Мельники Василь і Анна, Фаріони д-р Христина і Юрій, Дреники Дмитро і Марія, Головаті Любомир і Софія, Макагон Мирослава, Артимович Анна, Сантарсієро Джан і Наталка, Хутко Оксана; по 10 дол.: Ґреґа Александра і Лонґ Богуслава, Мандзій Софія, Завадівська Домка, Райца Мирослава, Пугач Анастасія, Ковтало Єва, Хомин Олена, Алексевич-Лавні Оля, Ганицькі Володимир і Анна, Денека Осипа, Осадца Степанія, Заньків Анна. Разом 550 дол.

МУЗЕЙ СУА:

по 50 дол.: Лоза Уляна, Стецькови д-р Євген і Ніля; 25 дол.: Твердохліби Петро і Ірена. Разом 125 дол.

ЖУРНАЛ „ГУЦУЛЬЩИНА"

100 дол.: Костик Надія; по 50 дол.: Гуцульське Т-во ім. Олекси Довбуша, Лоза Уляна, Чмоли Оля і Ігор; 25 дол.: Ґорґанюк Степан; по 20 дол.: Мацьків Дмитро, Мохнач Михайло; по 10 дол.: Савуляк Михайло, Сметанюк Василь, Мочерняки Михайло і Текля. Разом 345 дол.

НТШ

100 дол.: Лоза Уляна; 75 дол.: Баффало Інтернал Медіцін Асс'н; 25 дол.: Дякуни д-р Андрій і Ґертруда; по 20 дол.: Коссовські Борис і Анджеля, Конотопський Роман. Разом 240 дол.

ФУНДАЦІЯ УВУ:

50 дол.: Лоза Уляна; 20 дол.: Депутати Теодосія і Олег; 10 дол.: Коман Семен. Разом 80 дол.

ФОНД „ДІТИ ЧОРНОБИЛЯ"

Лоза Уляна, Криницька Тетяна, Баб'юк Андрій, Дзюба-Мельор Уляна, Дзюба-Бравн Христина, Салдит Іна, Салдит Мирон, Сапабан-Горбачевська Дора, Чмола-Мей Олена, Райца-Хутко Дануся, Чмоли-Шрамель Ліза і Богдан. Разом 230 дол.

ПЛАСТ В УКРАЇНІ

25 дол.: Пришляк Ярослав.

ФОНД ВІДНОВИ ЦЕРКВИ СВ. МИКОЛАЯ

по 30 дол.: Федораки Василь і Анна, Горобйовська Олена; 25 дол.: родина Кудерявець; по 20 дол.: Ширі Іван і Анна, Васильківські Ігнатій і Катерина, родина Петрівських, Федик Роман, Шевчуки Іван і Надія; 15 дол.: Іваночи Михайло і Марія; по 10 дол.: Литвин Ярослав і Галина, Ганущаки Марія і Богдан, Кордуплі Іван і Анна, Гайдуки Іван і Катерина, Новадли Іван і Анна, Притула Магдалина, Михалків Роман і Параска, Курляк Марія, Середюки Василь і Руза. Разом 290 дол.

ПЛАСТОВА ОСЕЛЯ „НОВИЙ СОКІЛ"

50 дол.: Лоза Уляна; 40 дол.: Райца Данило і Кеті, 25 дол.: Бейгери Богдан і Христина; по 20 дол.: Яремки Дмитро і Елсі, Коновки Зенон і Александра, Депутати Ксеня і Зенон, Бастіяни Тома і Галина, Пашковські Богдан і Марія; по 15 дол.: Головатий Стефко, Праваки д-р Александра і д-р Теодор 10 дол.: Пистраки Анна і Теодор. Разом 255 дол.

ОСЕЛЯ СУМУ „ХОЛОДНИЙ ЯР"

по 50 дол.: Лоза Уляна, Бандрівські Еміль і Оксана, Плотица Пилип і Марія; по 20 дол.: Крупа Ганя, Горбачуки Іван і Марія, Баранецькі Дмитро і Дольорес; 15 дол.: Крупи Юрій і Наталка; по 10 дол.: Морози Ігор і Христя, Пітолаі Дмитро і Софія. Разом 245 дол.

РІДНА ШКОЛА

50 дол.: Лоза Уляна; 30 дол.: ОЖ ОЧСУ — Відділ Баффало; 10 дол.: Бурди Володимир і Ірина. Разом 90 дол.

ПАТРІЯРХАЛЬНА РАДІОПРОГРАМА

по 50 дол.: Гуцульське Т-во ім. Олекси Довбуша, Лоза Уляна, Ільківські Дмитро, Александра і Надя, Дроздовські Іван і Анна, родина Пуцаків; по 25 дол.: Цьолко Люба, Когут Нестор, Якубовська Ольга, д-р Зеновій Ґіль, Лаврівська Ірина; по 20 дол.: Мохнач Михайло, Гавришко Павлина, Шишка Степан, Сайкевич Неоніля, Білоголовські Онуфрій і Галина, Коцаі Михайло і Катерина; 15 дол.: Паславські Микола і Таня; по 10 дол.: Блендонoгі Михайло і Надя, Войчаки Роман і Ірена, Дусанівські Богдан і Софія, Мосійчук Зиновія. Разом 550 дол.

РАДІОПРОГРАМА ВАСИЛЯ ШАРВАНА

75 дол.: Лоза Уляна; 35 дол.: Малишки Михайло і Антоніна; 25 дол.: Дмитерки Ярослав і Люся; по 10 дол.: Мосійчук Зиновія, Кондратенко Валентина, Сюбики Дмитро і Анна, Вороняк Іван. Разом 175 дол.

УКРАЇНСЬКИЙ КАНАДСЬКИЙ ЦЕНТР ОПІКИ

Дем'янчук Александра.

Дякуємо і тим, які свої пожертви на громадські цілі в пам'ять покійного висилали прямо до різних товариств і установ.

Теж щиро дякуємо членам Відділу Юного СУМу „Батурин": Уляні, Стефанові і Адріяні Морозам за держання почесної стійки при домовині; Степанові Ґорґанюкові, Онуфрієві Білоголовському, Михайлові Мохначеві, Федьові Палишеві, Ярославові Пришлякові і Михайлові Савулякові за несення домовини; Богданові Морозові, Василеві Пристайкові і Іванові Горбачукові за передання родині національного прапора, яким була прикрита домовина та Ігореві Чмолі за прощальні слова від громади на цвинтарі.

Дякуємо Магдалині Притулі за приготування тризни, всім тим, які приготували солодке, та й тим, що на тризні незлим-тихим словом згадали про заслуги покійного для розвитку наших товариств і організацій: Богдан Борис — Український Державницький Фронт, Ярослав Пришляк — Пласт, Михайло Мохнач — Український Братський Союз і Гуцульське Товариство ім. Олекси Довбуша, Оксана Бережницька — Патріярхальне Товариство, Стефанія Осадца — 40 Відділ Союзу Українок Америки, Ольга Чмола — Рідна Школа.

Дякуємо Українській Патріярхальній Радіопрограмі і Українській Радіопрограмі Василя Шарвана за присвячення своїх програм пам'яті покійного.

І теж дякуємо дирекції похоронного заведення Слівінського за солідне виконання всіх своїх обов'язків.

Хай пам'ять про покійного останеться між нами до останніх днів нашого життя, а гостинна американська земля буде йому легкою.

дружина — УЛЯНА ЛОЗА з родиною.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
ВУНСАКЕТ, Р. Ай.
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в суботу, 9-го квітня 1994 р., о год. 1-ій по пол.
в залі ST. MICHAEL'S Ukrainian Orthodox Church Parish Hall
74 Harris Avenue, WOONSOCKET, R.I.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати та по два делегати наступних Відділів:

73, 93, 122, 177, 206, 241

Гостей Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово головного радного УНСоюзу ОЛЕКСАНДРА ХУДОЛІЯ
9. План праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьмуть участь

Олександер Худолій, головний радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ
Леон Гардінк, голова
Олена Тренклер, секретар української мови
Теодор Клован, секретар англійської мови
Дженет Бардел, касир

ТРОЄ КОЛИШНІХ східньонімецьких прикордонників стали перед берлінським судом як вбивці мирної 20-річної громадянки, яка разом з групою інших молодих німців намагалася перейти кордон у Західню Німеччину. Суд не взяв до уваги ніяких пом'якшуючих обставин, зокрема того, що вояки дістали наказ стріляти від свого командира. Кожен з прикордонників дістав по 18 років тюрми.

Львів стоїть...

(Закінчення зі стор. 1)

вести до небезпечної ситуації. Особливо, коли не буде досить голосів, щоб вибрати депутатів до Верховної Ради, може наступити конституційна криза. У моменті цієї важкої політичної ситуації Президент Леонід Кравчук може удатись до спеціяльних мір, прийнять, що існують у кризовій ситуації — і його виберуть за спеціяльним декретом. Політичні партії на Україні — від неокомуністів до ультранаціоналістів — користуються дуже подібними політичними гаслами, в яких обіцяють населенню кращий рівень життя. Більшість політичних аналітиків цієї ситуації твердять, що в Україні будуть голосувати за „соціялізмом" — однаково комуністичного чи націоналістичного забарвлення.

Існує тут одне питання — чи український народ у своєму пригнобленні удасться до протесту, як це сталося в Росії, де п'ята частина росіян підтримала ультранаціоналіста Владіміра Жириновського в грудневих виборах до парляменту? Сьогодні націоналісти в Україні мають у своїх руках атут — це роззброєння України. І в цій справі вони здобули підтримку. Вони заявляють, що Україна в ніякому разі не може позбутися нуклеарного арсеналу, як на це погодився Леонід Кравчук.

Інтелектуалісти Львова твердять, що Львів завжди збереже свої національні ідеали, якщо не збройною силою, то заховає свою культуру, хоча б прийшлося понести її у катакомби. Та ні один громадянин України не вважає, що побудова української держави буде легка. Оксана Костюк, львівський архітект, спрецизувала це так: „Доки у нас не було незалежности ми зуміли боротися, але тепер, коли в нас є своя держава і ми повинні працювати в цьому напрямі — ми не знаємо як це робити".

УОКЦентр...

(Закінчення зі стор. 1)

жить до найважливіших.

У. Дячук, дякуючи за це признання, виголосила коротке слово, в якому зупинилася на важливій проблемі активізації та посиленні українського громадського життя в ЗСА, про яке ми тепер забуваємо, зосереджені на допомозі та справах сьогоднішньої молодої української держави. Вона завважила, що так як УОКЦентр збирає під одним своїм дахом усі українські організації Філядельфії, так завданням УНС є об'єднувати і допомагати українським громадянам та заповнити усі прогалини нашого життя. Вона уважає обов'язком УНСоюзу передати молодшим поколінням це, що будували наші попередники, однак з прикрістю стверджує, що молодих людей в рядах громадського життя, а в УНС зокрема, тепер обмаль. Коли не ввійдуть в нього ті молодші покоління, не буде в майбутньому громадського життя. Тому її прицілом в УНС є змодернізувати асекураційну систему, видавництво, Союзівку і тим заохотити молодших включитися в УНС і в українське громадське життя та дати їм можливість себе проявити.

Закликом притягати молодших осіб до праці закінчила У. Дячук своє слово.